

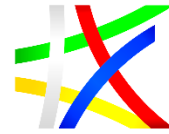
Формулиране на препоръки и добри практики, с конкретни насоки за прилагането им в периода 2021-2027 г.

На основата на извършения анализ са изведени 3 броя препоръки по отношение на следните процеси:

- *формирание на местни политики по отношение на конкурентоспособност и предприемачество за устойчив туризъм, развиване на културната и териториалната идентичност на региона и динамично развитие на отраслите, свързани с природния и културен потенциал на областта в община Перник при разработването на ОПР 2021-2027г.:*

Разпределение на инфраструктурните проекти равномерно на територията на цялата община без приоритизиране на градските части или ако това се случва да бъде избран компенсаторен план във времето за по- малките населени места. Само така ще се гарантира развитието на местните общности и ще спре обезлюдяването на малките населени места.

Също така в инфраструктурен план комбинацията от транспортни връзки (в т.ч. възможностите за изграждане на интермодални терминали за комбинирани превози), към този момент са все още неизползвани за логистични цели. В транспортно отношение е налице амортизирана мрежа със средно или лошо състояние (най-изявено западно от град Перник), както и липсват преки връзки изток- запад с ново изградените

съоръжения на комунално обслужване (регионалното депо).
Необходими са целеви действия за подобряване на представената картина, като особено внимание следва да се отдели на изграждането на достъп по протежение на АМ „Люлин“ до редица населени места, които без комуникация на този етап изпитват силно затруднение за осъществяване на редовни връзки с територии в/ извън общината (независимо дали от гл.т. на бизнес развитие или културен обмен, туризъм).

Следва да се отчете и факта, че през следващия програмен период Планът за интегрирано развитие на общината (ПИРО) ще съвместява в рамките на един документ елементите на общинския план за развитие (ОПР) и интегрирания план за градско възстановяване и развитие (ИПГВР), които действат за периода 2014-2020 г. В тази връзка е необходим преход към планиране за цялата територия на общината, като могат да се определят зони за прилагане на интегриран подход. Така, от една страна, ще се работи по посока удовлетворяване на неотложни за интервенция проблеми в малък мащаб, но и от друга, ще се отпускат целеви средства към тези местни единици, които демонстрират най-голям потенциал за развитие. Препоръчва се още да се развият дейностите по сътрудничество и коопериране със съседни общини, за да се постигне максимален ефект на плана и да се създадат работещи партньорства отвъд мандата на всяка една власт или приложението на определен стратегически документ. Освен партньорски проекти със съседни общини, които имат потенциал да се

реализират чрез интегрирани териториални инвестиции, то и на местно ниво следва да се идентифицират тези микро и малки предприятия, които имат потенциал за силно развитие, разкриване на нови работни места, привличане на инвестиции. Тук е възможно да се обмисли и конкретна стратегия за насърчаване на стартър начинанията на местно ниво (вкл. чрез по- широки регионални, но и институционални коалиции и финансиране от международни източници).

- оценка на управлението на изпълнението на мерките, насочени към устойчив туризъм, развиване на културната и териториалната идентичност на региона, развитие на отраслите, свързани с природния и културен потенциал на областта в ОПР 2014-2020.

Следва да се отбележи, че община Перник не е сред традиционните туристически дестинации в България каквито са напр. Пловдив, Велико Търново, София, черноморските градове и др. Въпреки това през периода 2014-2020 г. съществуващият потенциал за развитие на туризъм (вкл. културен) остава неоползотворен. Местното културно- историческо наследство, природните дадености и наличната спортна база могат да бъдат използвани в следващия програмен период за постигане на по- добра позиция на туристическата карта на страната. Възможно е предлагането на интегрирани туристически продукти, като тук ключово е и взаимодействието с утвърдени на туристическия пазар агенти. Само така могат да се повишат нивата на посещаемост от местни туристи, след което да се търси досег и с по- широк кръг чуждестранни такива (вкл. от

района на Балканите). Положително е да се отбележи, че през последните години общината се е утвърдила и като позната дестинация за фестивален туризъм (напр. Международния фестивал на маскарадните игри, Рок фестивала „Китариада“, парада на ретро автомобили и т.н.), което е добра основа за бъдещо развитие. В обхвата на изготвяната последваща оценка не е постигнат и планирания индикатор за 12 бр. създадени интегрирани туристически продукти.

Управлението на всеки един план изисква подобряване на капацитета и ефективността на работа на администрацията. Чрез бъдещи инвестиции в своите служители, то в Общината е възможно укрепване на институционалния капацитет на и подобряване на процеса на управление. Само чрез развитие на човешкия капитал, може да се очаква изпълнението на дейностите да се случва чрез по-ефективно стратегическо планиране, контрол и мониторинг на местно ниво.

- оценка на въздействието на интервенции при прилагането на ОПР 2014-2020 в устойчив туризъм, развиване на културната и териториалната идентичност на региона и динамично развитие на отраслите, свързани с природния и културен потенциал на областта.

Необходимо е проектите, които ще се включват в ПИРО през следващия период, да бъдат с ясно определени партньори и конкретни ангажименти по тяхната реализация. В тази връзка да се отдели повече време за връзка с НПО сектора, тъй като в него е концентриран голям познавателен ресурс и могат да бъдат предоставени идеи за екологични

инициативи, културни мероприятия и природни маршрути, които са уникални като дизайн, но и съдържание и оттук ще са от интерес за туристите. Отделно следва да се развие отделна линия на политика с фокус на вниманието върху възможностите за изграждане на публично-частни партньорства и реализацията на проектни идеи с участието на публичния сектор. Важно място да заемат проекти, осъществявани с научните структури в града и с представители на бизнеса. Само така ще се гарантира възприемането на мерки (проекти) с висока добавена стойност и устойчивост на инвестицията.

Силен акцент да бъдат иновациите за съхранение на културния потенциал и привличане на туристи. Корона вирусната пандемия се оказа блокираща за целия туристически бранш, но благодарение на технологиите е възможно да се направят стратегии, които да са работещи след отмяната на много от мерките за публичните места. Така напр. Фарьорските острови, територия на Дания, използваха дигитализацията, за да позволят на хората по света да отидат на обиколка на архипелага с екскурзовод. Местните жители с фотоапарати отговарят на команди за разглеждане на забележителности, позволявайки на виртуалните туристи да контролират собствения си маршрут. Виртуалните посетители са имали възможност да контролират своя екскурзовод с помощта на безплатно приложение и са получавали две минути контрол върху гида, който също така предоставя коментар след обиколката. След като изтекат техните две минути, идва ред на някой друг, въпреки че виртуалните туристи могат да се присъединят

отново към опашката за още две минути произволен брой пъти. Обиколките се предлагат за един час два пъти дневно. Водачите могат да бъдат с каяци, на кон или да се разхождат из планинските села. Въпреки че пандемията от корона вирус сложи край на амбицията за развитие на бранша, чрез приложението за виртуален туризъм е постигнат именно насърчителния ефект за посещение на територията в бъдеще.

Не на последно място, ПИРО следва да залага в бъдещите проекти по запазване на културната идентичност и развитие на туризма да изпълняват доброволни ангажименти към възприети на международно ниво ангажименти към хората и планетата (напр. Декларацията от Глазгоу относно климатичните действия в туризма, Целите за устойчиво развитие, Глобалния етичен кодекс, образование и обучение в областта на туризма, Международен кодекс за защита на туристите). Така общината ще се утвърди в национален и международен план като партньор, посрещаш все по-голям брой от ангажиментите за намаляване въглеродните емисии до 2030 г., за развитие на туризма в малките населени места и за предоставяне на проверени доставчици на туристически/ културен продукт.